

Nova tiskovina za obrtne šole. Ker je po naročilu naučnega ministrstva treba glasom razglasila c. kr. deželne vlade z dne 14. maja t. l. št. 10178 na obrtnih pripravljavnicah in nadaljevalnih šolah izkazovati število navzočih vajencev vsako uro posebej (v številu in $\%$), založila je tiskarna Blaznikovih naslednikov (Ljubljana, Breg št. 12) nalašč v ta namen lično tiskovino i. s. v dveh obrazcih. Obrazec št. 1 je za ljubljanske, obr. št. 2 za vnanje obrtne šole. Tiskovina je cena (pola 4 h) in jo priporočamo vsem enakim šolam.

Vestnik.

Osobne vesti. Gospod Kaspar Gasperin, nadučitelj v Staremtrgu pri Ložu je dobil vsled boleznih 6 mesečni dopust. Namestuje ga pomožna učiteljica gđč. Berta Rössmann. Začasno vodstvo poveril je sl. c. kr. okr. šol. svet v Logatecu tamošnjemu učitelju g. Ferdinandu Wigele. Namesto na Rako odišle gđč. Ljudmile Černe nastavljena je izprašana učit. kandidatinja gđč. Leopoldina Rant.

Hospitacija. Dne 23. oktobra t. l., ob 8. uri dopoldne bo v I. b razredu II. mestne deške šole v Ljubljani v namen hospitacije učni poskus. Poučeval bo učitelj Pavel Gorjup o ponazorovanju števila 6 na podlagi Črnivčeve I. Računice. Vabljeni so vsi učiteljski ljubljanskih ljudskih šol.

Voditeljska konferenca. Voditelji ljubljanskih ljudskih šol so imeli dne 16. t. m. tretjo letošnjo konferenco.

Konferenca razrednih učiteljev. Vsled sklepa zadnje okrajne učiteljske konference so imeli razredničarji vseh prvih razredov ljubljanskih ljudskih šol letos dve konferenci in sicer pod predsedstvom c. kr. okr. šolskega nadzornika g. A. Maierja. H konferenci so povabljeni vselej tudi voditelji ljubljanskih ljudskih šol. Naloga teh konferenc je, sestaviti in izdelati učno snov za nazorni nauk v I. razredu. Pri prvi razredniški konferenci so se določili referentje in sicer a) za opisovalni nazorni nauk gosp. Fr. Marolt ter gospodični Matanovič in Prosenec; b) za pripovedovalni nazorni nauk gg. J. Dimnik, M. Josin in gđč. Bogumila Globočnik; c) za vaje za sluh oziroma petje pa gg. A. Razinger in P. Gorjup. Risanje se združuje z nazornim naukom. Sklenilo se je, izdelati učno sliko, oziroma formulovati primerne stavke za „Šolsko sobo“, „Šolsko poslopje“ in „Hišo“. Za mesec oktober pa: „Naš cesar“, „Knjiga“, „Nebo in solnce“ in „Dnevni časi“.

Pri drugi konferenci, katera je bila dne 16. t. m. od 5. do $\frac{1}{2}$ 8. ure zvečer, so poročevalci poročali o svojih nalogah ter so se sprejeli na podstavi teh poročil formulirani stavki in sprejeli tudi izdelane učne slike. Sklenilo se je, prebaviti v I. razredu to-le učno snov iz nazornega nauka. 1. Pripravljalni pogovor trajaj dva tedna. 2. Šolska soba. 3. Šolsko poslopje. 4. Naš cesar. 5. Mačka. 6. Zajec. 7. Petelin. 8. Trobentica. 9. Orešnja. 10. Železo. 11. Zlato. 12. Belin. 13. Nevihla. 14. Voda. 15. Sneg. 16. Ljubljana. 17. Ljubljana. 18. Štepanja vas. 19. Dnevni časi. 20. Človeško telo.

Skoraj polovico učnih slik bo izdelal g. nadzornik sam, druge pa gg. Dimnik, Gabršek, Gorjup, Josin in Marolt ter gospodične Globočnik, Matanovič in Prosenec. Vsa ta učna snov, katera mora biti izdelana do Velike noči, se bo predložila stalnemu odboru in potem pa okrajni učiteljski konferenci. Prihoduja konferenca razredničarjev bo dne 5. novembra t. l.

Učiteljske spremembe na Štajerskem. Nadučitelji so postali: pri Sv. Marjeti niže Ptuja Ivan Žunkovič iz Narpelja, pri Sv. Marku pri Ptujih Mihael Vauhnik od Vsehsvetov; v Šent Pavlu pri Celju Josip Fischer iz Mozirja; na Zgornji Ponikvi pri Celju Ivan Koderman istotam in na Pilštanju ondotni učitelj Mihael Germovšek. Nadalje so nameščeni za stalne učitelje, oziroma učiteljice: pri Sv. Miklavžu pri Slov. Gradcu Josip Peitler od Sv. Jerneja nad Muto; pri Sv. Mihelu pri Mozirju Iv. Pušenjak od Sv. Križa pri Ljutomeru; v Mozirju Josip Armič iz Sorice

na Gorenjskem (dosedaj učitelj v gluho-nemnici v Ljubljani); v Žaleu Rajko Vrečer iz Št. Petra; v Velenju Ana Pfeifer od Sv. Marjete pri Ptujih; pri Sv. Križu pri Ljutomeru Elvira Vipanc od Sv. Jakoba v Slovenskih goricah; pri Sv. Jerneju pri Poljčanah ondotna začasna učiteljica Marija Bezljaj. V stalni pokoj je šel učitelj v Središču Simon Strenkel. V okrajni šolski svet gornjegradski je imenovan kot zastopnik učiteljstva Ivan Kelc, nadučitelj pri Novi Štifti.

Šolska vest. Vseh učiteljev in učiteljic je sedaj na Kranjskem 559, na vsem Slovenskem razun na Koroškem je pa učiteljskih oseb sploh 2257.

Kaj pomeni to? — Gospod V. Strmšek dal si je po uredništvu „Učit. Tovariša“ v št. 29. potrditi, da ni v nikakšni zvezi z notico o nadzorniku g. J. Supaneku. Zakaj je za to potrdilo pri uredništvu prosil, ali ga je kedo v obraz sumil, da je on spisatelj notice v št. 27. istega lista, ali se je sploh hotel nečesar oprati, kar mu ni nihče javno natvezal, da se prikritega suma varuje — vse to je postransko. Stori je g. Strmšek to gotovo le zato, ker bi bilo zanj žaljivo in sramotilno, če bi se bodisi od katerekoli strani hotelo njega z netaktnostjo, ozkosrčnostjo, nestrpnostjo vpošiljatelja prvega „Kaj pomeni to?“ le v zvezo spraviti. Ravno to velja pa tudi za tovariše domačega okraja, ki so ob priliki čebelarskega tečaja v Šmarji pri Jelšah ogorčeni se zgražali nad tem izbruhom osebne mržnje ali žurnalistične nezrelosti. Vrednost takih napadov ocenila se je v „Učit. Tovarišu“ št. 29, da stvari sami več škoduje kakor koristi. Škodujejo isti pa tudi ugledu učiteljstva šmarskega okraja med svetom, zakaj soditi se ga mora — če isto k takim duševnim produktom zaplotne „merodajne strani“ molči — kot ravno tako netaktno, ozkosrčno, nestrpno. Sličen osebni napad rodil pa je že posledico, da je dež. šol. svet nad učiteljem, ki je bil od prizadete strani po krivem sumničen, da je spisatelj istega, zaukazal disciplinarno preiskavo. Kedo pa jamči, da še kateri tovariš ne prenaša posledice tako nastalega, a neizrečenega suma? Vsak zaveden učitelj obsoja najostreje vsak osebni napad, ki ni s pravim imenom podpisan. Tisti, ki se skriva za „merodajno stran“ in si s svojim imenom ne upa niti pred uredništvom, naj ostane raje za pečjo. Da pa vbodoče učiteljstvu šmarskega okraja prepreči streljanje iz varnega zavetja brezimenosti, in da se odzovem že omenjenim tovarišem-čebelarjem podani ponudbi: v tej zadevi javno v „Učit. Tovarišu“ z inicijativo nastopiti — pozivljem vljudno vse cenjene člane našega učiteljskega društva, da se polnoštevilno k prvemu prihodnjemu zborovanju snidejo, kajti takrat hoče razgovor o dopisovanju v stanovske liste pričeti tovariš

Fran Ferlinec.

Šmarje pri Jelšah, dne 16. oktobra 1902.

Prošnja in naznanilo. Ker je knjiga: „Lapajne — Prvi poduk“ (dozdaj v Bambergovih založbi) čisto pošla, namerava se prirediti nova izdaja. Predno se pa izroči v tisk, prosi se sl. slovensko učiteljstvo, osobito elementarni učitelji in šolski nadzorniki, da bi nam blagovoljno naznanili: 1.) ali naj se tudi pri novem natisu vzame Razinger Žumerjev „Abecednik“ (kakor pri prvem natisu) ali „Začetnica“ za podlago, 2.) ali je v 1. natisu kaj pomanjkljivosti in kakošne so; 3.) v katerih poglavjih bi bilo treba novi natis razširiti itd. Pri tej priliki naznanjamo še, da damo 5. in 6. „Pedagoški letnik“ naše zaloge vsakemu učitelju brezplačno, ako nam le poštnino povrne.

Pedagoško društvo v Krškem.

Smrt Zole. Voditelja mestnega laboratorija v Parizu, Girard in Ogier sta v družbi policijskega komisarja Cornetta dognala s pomočjo morskih preiščkov in ptičev, da se je Zola res zastrupil s plini, ki so uhajali iz pečnih cevi. Dala sta zakuriti v kaminu Zolove sobe, v katero sta pustila dva morska preiščka in štiri ptiče. Ko so prišli zopet v sobo, sta bila dva ptiča že mrtva in na morskih preiščkih je bilo tudi opaziti simptome zastrupljenja.

Išče se suplent ali suplentinja za 3 mesece za Cerklje pri Krški vasi. Oglasila sprejema c. kr. okrajni šolski nadzornik Ljudevit Stiasny v Šmartnem pri Litiji.

II. izkaz prispevkov za Krivčev nagrobni spomenik. Šmarijsko-rogaško učiteljsko društvo 10 K 50 h, učiteljstvo pri Sv. Urbanu 8 K, ruška šola 2 K, šolsko vodstvo v Žitečki vasi 2 K; gg. Ignacij Skrbinšek 2 K, Janez Paulšek 1 K, Jož. Poljanec 1 K, okr. š. nadzornik Jan. Dreflak 5 K, Jož. Zelenik, nač. okr. zastopa ptujskega 4 K, Fr. Brenc 3 K, Val. Kajnih 1 K, Janez Farkaš s soprogo 3 K, A. Kukovič 1 K, Jož. Gorup 1 K, Ant. Pesek 1 K, Jak. Kovačič 2 K, Jan. Žunkovič 2 K, Jan. Klenovšek 1 K, M. Januša, c. kr. kancelist v Ptuj 1 K, Jan. Strelec 2 K, Mart. Brišnik 1 K, Alojzij Pogruje 3 K, Mat. Kolarič 2 K, Frid. Marinič 2 K, Anton Klajnsček 2 K; g. Adolf Rosina nabral pri okr. učit. konferenciji pri Vel. nedelji 25 K 84 h., skupaj 89 K 34 h. V I. izkazu 50 K, vsega skupaj 139 K 34 h. Spomenik postavil se je dne 10. oktobra t. l. in ima sledeči slovenski napis:

Gospod
ALOJZIJ KRIVEC
učitelj.

Rojen 29. aprila 1864,
umrl 1. aprila 1899.

Nad zvezdami se vidimo!

Postavili tovariši.

Nadrobni račun bode objavilo učiteljsko društvo za ptujski okraj. Vsem p. n. dariteljem izrekam najsrčnejšo zahvalo.

Na Hajdini, dne 15. oktobra 1902.

Fran Podobnik, nadučitelj.

Učiteljsko vprašanje v Tirolu. V Tridentu je dne 25. pr. m. zborovalo učiteljstvo tega okraja, kakih 200 učiteljev in učiteljic. Razprava je bila viharna in so učitelji tirali pravo pravcato obstrukcijo proti vsakemu razpravljanju o pedagoških stvareh. Vse je prevladovalo vprašanje materialnega položaja učiteljstva na Tirolskem. Zbor je vsprejel nastopno resolucijo: Učitelji in učiteljice so naveličani zastopniki čakati na končno uravnavo vprašanja plač; oni se ne zadovoljujejo več s praznimi obljubami in zahtevajo takojšnjo odpomoč. Učitelji in učiteljice Tirola odklanjajo že v naprej vsako odgovornost na posledicah, ki bi mogle nastati za deželo po nadaljnjem zavlačevanju tega vprašanja.

To se je zgodilo predpoludne, ali tudi popoldne so zborovalci tirali obstrukcijo in konferenco so morali zaključiti ob 8. uri zvečer, ne da bi bili razpravljali o kateri drugi stvari.

Kako se poznajo gobe, so li za uživanje ali ne? V dvomu, je li goba užitna, t. j. zdrava, ali ne, se spozna prvič, ako se goba prelomi in nekaj časa pusti. Ako je goba prava, ostane ji znotraj barva nepremenjena, dočim vsaka dvomljiva ali strupena goba kmalu vsa zelena postane. Na Laškem pa baje gobe še drugače spoznavajo. Denejo jih kuhati in med nje zelen peteržilj. Ako je ta ostal med njimi zelen, so gobe užitne, ako pa je postal rujav ali črn, tedaj so gobe neuzitne in škodljive. Posnemanja vredno.

Nova molitev za šolarje. Mestni zastop mesta „Regio Emilia“ je pred kratkim odredil, da se morajo vsi otroci, ki obiskujejo šolo, na pamet naučiti naslednje zapovedi: 1.) Ljubi svoje šolske tovariše, ker postanejo v življenju tvoji sodelavci; 2.) Ljubi znanost, ker je hrana duha; bodi svojim učiteljem tako hvaležen, kakor svojemu očetu in svoji materi; 3.) Porabi vsak dan svojega življenja za kako dobro in koristno delo in sej seme dobrote; 4.) Spoštuj dobre može in prave žene, spoštuj vse ljudi kot sebi jednake, a ne poklekni pred nikomur; 5.) ne sovraži nikogar, ne žali nikogar, ne poznaj maščevanja; 6.) ne bodi strahopetec, pomagaj slabim, spoštuj in ljubi pravičnost; 7.) ne pozabi nikdar, da vse, kar je na svetu dobrega, je plod dela, in da krade delavnemu človeku njegove pravice, kdor uživa dobrote sveta, ne da bi sam delal. —

Naglušnost ljudskih učencev. Profesor Ortman je preiskal 7537 ljudskih učencev ter dognal, da je 284 naglušnih, ker imajo ušesne bolezni. Med otroci je več naglušnih učencev kot učenk. Navadno so bolni v ušesih otroci revežev in umazanci, med katerimi so infekcijske bolezni nekaj vsakdanjega. Preiskava je dognala, da so za ljudske šole potrebni redni zdravniki.

Jzjava.

1. Podpisano učiteljstvo goriškega šolskega okraja, zbrano dne 15. oktobra 1902 na zaupnem skodu, izreka svoj stud nad podlimi in neosnovanimi napadi, priobčenimi v tukajšnjem časopisu „Gorica“ na našega ljubljene in spoštovanega gospoda c. kr. okraj. šolskega nadzornika Franca Finšgerja ter na c. kr. okrajni šolski svet in učiteljstvo sploh! —

Poštenemu, nepristranskemu, ter za šolo in učiteljstvo vnetemu možu, napadenemu gospodu nadzorniku pa kličemo iz srca: „Bog Vas živi in ohrani! Naprej v blagor šole in učiteljstva!“ Mi smo in bomo vedno z Vami!“

2. Zaupni shod pozivlja vse učiteljstvo tega okraja, da naj se ravna strogo po stanovski disciplini ter naj ostane zvesto čisto svojim stanovskim organizacijam v podružnicah, okrajnem in deželnem učiteljskem društvu.

Sledi 105 podpisov.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 1181.

Kranjsko.

Na enorazrednici na Črešnjevcu pri Semiču je razpisana služba učitelja-voditelja s postavno plačo in prostim stanovanjem v stalno, oziroma začasno nameščenje in je prošnje vlagati do 30. oktobra t. l. pri c. kr. šol. svetu v Črnomlji.

C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlji, dne 8. oktobra 1902.

Št. 1991.

Na enorazredni v Selih pri Šumbergu je razpisana služba učitelja-voditelja v stalno nameščenje. Plača postavno določena, stanovanje prosto.

Prošnje vlagati je do 20. oktobra 1902 pri c. kr. okr. šol. svetu v Rudolfovem.

C. kr. okrajni šolski svet Rudolfovo, dne 28. septembra 1902.

Izšel je v zalogi R. Šeber-ja v Postojni

Ročni zapisnik

z imenikom ljudskih šol in učiteljskega osebja na Kranjskem, Južno-Štajerskem in Primorskem in z osebnim staležem kranjskega ljudsko-šolskega učiteljstva za šolsko leto 1902/03. IX. letnik.

Sestavil Štefan Primožič.

Cena: Za 75 učencev kron 1.40, za 100 učencev kron 1.50, za 125 učencev kron 1.60, za 150 učencev kron 1.70. Naročnikom šolskih tiskovin 40 vin. ceneje.

Ob jednom priporoču gorenja trvdka slavim šolskim vodstvom svojo

zalogo uradnih šolskih tiskovin,

raznih poštnih in drugih tiskovin, katere se rabijo v šoli kot učilo.

„Učiteljski Tovariš“ izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spisi naj se blagovoljivo pošiljati samo pod naslovom: Uredništvo „Učiteljskega Tovarša“ v Ljubljani. Naročnino pa prejema g. Frančišek Crnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Oznanila in poslanice se računajo za stran 30 K, pol strani 16 K, 1/2 strani 10 K, 1/4 strani 8 K, 1/8 strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 6 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik Radivoj Koréne. — Last in založba „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“. Tiska „Narodna tiskarna“ v Ljubljani.